

Titel: Andet Afsnit.

Citation: "Andet Afsnit.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e25507.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Andet Afsnit.

Om Midlerne til Opnåelse af Straffesagers Formål.

Dette Afsnit er bestemt til en samlet Fremstilling af Reglerne om de Midler, der tjene til Opnåelse af Straffesagers Formål, jfr. herved det tidligere om Ordningen af Stoffet i

Udkastet Bemærkede. Overskriftens vide Udtryk begrundes ved, at der ikke blot er Tale om

Midlerne til at komme til Sandhedens Oplysning, men også om Midlerne til at bevirke den Sigtedes Nærværelse, forsåvidt denne er fornøden til Sagens og eventuelt Dommens Gjennemførelse, samt om Midler til at sikre visse akcessoriske Formål for Straffesagen. Nogle så fælles Bestemmelser bør herved hensigtsmæssig forudskikkes.

Den første af disse fastsætter den i Forholdets Natur grundede almindelige Be-

tingelse for Anvendelsen af et hvilket som helst Middel til Opnåelse af en Straffesags Formål, der går ud på at pålægge Borgerne en Pligt til at handle (f. Ex. Vidnepligten) eller til at tåle Indgreb i Rettigheder (f. Gx. Ransagning), nemlig at der efter de foreliggende Omstændigheder er Grund til at formode, at en Forbrydelse er begået. Det vilde være en åbenbar Misbrug nogensinde at bringe dem til Anvendelse for at efterspore, om en Forbrydelse, som der ingen Formodning er for ifølge foreliggende Oplysninger, er begået. At indrømme Ret hertil vilde være at borttrykke enhver Sikkerhed for Borgernes Rettigheder ligeoverfor den offentlige Magt, åbne Dørene for det utåleligste og vilkårligste Spioneri i den private Retssfære, under Skin af Vidnepligt hjemle Angiverpligt o. s. fr., jfr. navnlig med Hensyn til denne Betingelse for Vidnepligten Forhandlingerne på den femte tyske Juristforsamling i 1864. Det er en Hovedopgave for den moderne Straffeprocess at hævde de rette under Inkvisitionsprocessen idelig overskredne Grænser for den i Strafferetsplejen virksomme offentlige Magt ligeoverfor den private Retssfære, og særlig i den danske Lovgivning at gennemføre videre de Principer, som i den Henseende Grundloven i enkelte Retninger har fastslået. På den anden Side må det fastholdes, at snevrere kan Betingelsen ikke være, og at det navnlig ikke kan opstilles som almindelig Betingelse, at der også allerede skal foreligge Grund til Mistanke mod en bestemt Person, således som man f. Gx. undertiden har villet gjøre gjældende med Hensyn til Vidnepligten, jfr. de ovenfor citerede Forhandlinger om denne. Noget Andet er, at enkelte Forholdsregler enten i Almindelighed eller i visse Tilfælde forudsætte, at den, mod hvem de rettes, er mistænkt for Forbrydelsen. Det hører til de særlige Betingelser, som Paragrafens Slutningspunktum forbeholder.

At der ordentligvis på ethvert af Straffesagens Trin (§ 111) kan være Spørgsmål om Anvendelse af de Midler, som her omhandles, er netop Grunden til at give Bestemmelserne om dem i et Reglerne om Straffe-

sagens Gang forudskikke! Afsnit. Forholdets Natur, såsom Ordningen af Påanken, eller særlige Bestemmelser, såsom med Hensyn til Beslaglæggelse af en Sigtets Formue, der unddrager sig Forfølgning, kunne dog medføre Undtagelser herfra. Bestemmelsen i § 111, 2det Stykke er i og for sig selvfølgelig og kunde derfor ansees som overflødig. Dens Optagelse har nærmest sin Grund deri, at en Miskjendelse af de heromhandlede Bestemmelseres naturlige Område ofte ligger nær, og at en Sammenblanding jævnlig har fundet og finder Sted. Også må det mærkes, at de grundlovmæssige Bestemmelser om Husundersøgelse m. v. ikke alene sigte til disse Forholdsregler i Straffeplejen, og at der også heri ligger nogen Opfordring til udtrykkelig at udtale, at denne Lov ikke har et ligeså udstrakt Område. Det er ikke her Meningen at give en almindelig Lov for i det Enkelte at udføre Grundlovens Bestemmelser. Flertallet af de særlige Love, hvis Gyldighed forbeholdes ved Grundlovens § 81, vedkomme netop ikke Strafferetsplejen. De Ransagninger, der hjemles for fiskale Øjemed eller for almindelige Politijemed (offentlig Orden, visse Næringsveje, Sundhedspoliti) o. s. v. vedkomme ikke Strafferetsplejen. Disse Ransagninger ere Led i en offentlig Kontrol, som vilde være nødvendig, selv om Lovovertrædelsen ikke var eller er strafbar, eller om Straf i det konkrete Tilfælde ikke er forskyldt; de ere i mange Tilfælde aldeles ikke betingede af nogen særlig Mistanke om stedfunden Lovovertrædelse — hvad der, som bemærket, i Strafferetsplejen vilde være en uforvarlig Anomali —, de skulle endog i flere Tilfælde foretages til regelmæssig tilbagevendende Tider. De herom gjældende Bestemmelser blive altså bestående uanfægtede af nærværende Lov. Forsåvidt der måtte være Trang til og Mulighed for at give almindelige Regler om Betingelserne og Formerne for slige Midlers Anvendelse for andre offentlige Øjemeds Skyld end Strafferetsplejen, vilde Stedet ikke være i denne Lov; de kunne heller ikke indordnes i den, idet der på en Mangfoldighed af Punkter nødvendigvis altid må være

Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875,

Forskjel i Reglerne, såvel de materielle som de formelle.